

**MAGYAR TESTNEVELÉSI
ÉS SPORTTUDOMÁNYI
EGYETEM**
BUDAPEST

Doktori Titkárság

Titkár: Rab Tímea
1123 Budapest, Alkotás u. 42-48., K1, A211
+36 1 487 9296
rab.timea@tf.hu

DOKTORI KURZUS ADATLAP

A kurzus címe magyarul	A testnevelési tantervek elméleti és módszertani alapjai
A kurzus címe angolul	Theoretical and Methodological Fundamentals of PE Curricula
Kurzusvezető	Prof. Hamar Pál DSc
További oktató(k) és az általuk tartott órák száma	
Kreditérték	2 kredit
Óraszám	30
Besorolás	szabadon választható
Oktatás nyelve	magyar;
Oktatás módja	jelenléti
A kurzus jellege	elméleti
Előkövetelmény	
Meghirdetés tervezett félévei	2026/27. tanév I. félév; 2027/28. tanév I. félév

A kurzus célja

A tantárgy olyan – a didaktikai, sportpedagógiai és testnevelés-elméleti tanulmányokra épülő, a PhD fokozat elnyerését elősegítő – tantervelméleti tudományos képzési programot valósít meg, amely magában foglalja:

- a közoktatás-politika, az oktatásirányítás és az iskolai testnevelés kapcsolódási pontjait;
- az általánosan képző iskola testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területének elméleti és gyakorlati kérdéseit;
- a testnevelési tantervek tudományos kutatásának lehetséges módjait és távlatait.

Elérendő tanulási eredmények

A hallgató képessé válik a kurzus témájához kapcsolódó tudományos eredmények kritikai értékelésére.

A hallgató képes a szakterület releváns kutatási módszereinek önálló és tudatos alkalmazására.

A hallgató képessé válik saját szakmai álláspontjának tudományos érvekkel történő alátámasztására és megvitatására.

A hallgató képessé válik a testnevelési tantervek kutatására és testnevelési tantervkészítésre, illetve -fejlesztésre

A kurzus tematikája

A tantervelméleti kurzus témái:

1. A tantervelmélet, mint diszciplína, testkulturális vonatkozásai
2. A testnevelési tantervek magyarországi története a 19. és 20. században
3. A testnevelés tantervi korszerűsítésének nemzetközi trendjei
4. A kétpólusú (központi és helyi) tantervi szabályozás kialakulása hazánkban
5. Testnevelés a rendszerváltozást követő tantervekben
6. A testnevelési tantervkészítés és -fejlesztés módszertana

Részvételi követelmények

A fakultatív tantárgy egy féléves (30 óra - 2 kredit). A vizsgaforma: gyakorlati jegy.

A tematika alapján 24 tanítási órában tantervelméleti kérdések feldolgozása folyik. A 25-26. tanóra számonkérés (kb. 10 perces) kiselőadások keretében. A szemeszterben a hallgatóknak kötelező 4 óra önálló tananyag feldolgozó tanulás. Három tanóráról történő hiányzás a megengedett.

A számonkérés módja és a teljesítés követelményei

Az 1-24. órán a tananyag feldolgozása előadás formájában történik. A 25-26. órán a hallgatók kiselőadást tartanak a korábbi tanórák anyagához és a disszertációjukhoz kötődő, önállóan kiválasztott tantervelméleti témából. A kiselőadás anyagát írásban is le kell adni. Ehhez a tevékenységükhöz köthető 4 óra önálló tananyag-feldolgozás, amely munkát folyamatos konzultációs lehetőségekkel segítik elő. A 3-4. órát – amennyiben erre lehetőség kínálkozik – a TF könyvtárában tartjuk. Ezzel azt a célt kívánom elérni, hogy a hallgatók minél több 19. és 20. századi tantervvvel ismerkedjenek meg „testközelből”.

Az értékelés módja és szempontjai

A vizsgaforma gyakorlati jegy, amit a hallgatók az írásos munkájuk és szóbeli beszámolójuk értékelése után kapnak. A sikeres gyakorlati jeggyel 2 kreditpont szerezhető.

Kötelező szakirodalom

Hamar Pál (2016): A testnevelés tantervelmélete. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

Hamar Pál (2025): Testnevelés. Tudomány – Tervezés – Oktatás – Értékelés. Utánnyomás. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

McKinsey jelentés (2007): Mi áll a világ legsikeresebb iskolai rendszerei teljesítményének hátterében? <http://alamin99.wordpress.com/2008/02/22/mckinsey-report/>

OECD Future of Education 2030. Making Physical Education Dynamic and Inclusive for 2030. International Curriculum Analysis. OECD, 2019.

Prohászka Lajos (1948): A tanterv elmélete. In: A tantervelmélet forrásai, 2. kötet. 1983. Országos Pedagógiai Intézet, Budapest.

Ajánlott szakirodalom

Ballér Endre (1981): Tantervelmélet és tantervi reform. Tankönyvkiadó, Budapest.

- Ballér Endre (1996): Tantervelméletek Magyarországon a XIX-XX. században. A tantervelmélet forrásai, 17. kötet. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.
- Ballér Endre (2003): A tanterv. In: Falus I. (szerk.) Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 191-218.
- Chin, M-K. and Edginton, C.R. (Eds.) (2014): Physical Education and Health. Global Perspectives and Best Practice. Sagamore Publishing, Urbana (USA).
- Csépe Valéria (2020): Nemzeti alaptanterv 2020. Az alap- és kerettantervi változások célja az alsó tagozaton I. Általános alapelvek és az elérni kívánt eredmények. Tanító, 3-4: 2-4.
- Hamar Pál, Czirják György és Kövesdi Orsolya (2020): Útmutató a testnevelés tantárgy tanításához a 2020-ban kiadott Nemzeti alaptanterv és kerettantervek alapján. Tantervi és módszertani útmutató füzetek. Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport és Eszterházy Károly Egyetem, Eger. <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-testneveles-tantargy-tanitasahoz-.pdf>
- Klein, G. and Hardman, K. (Eds.) (2008): Physical Education and Sport Education in European Union. DOSSIERS EP.S, EDITIONS REVUE, Paris.
- Lewy, A. (1991): The International Encyclopedia of Curriculum. Section 12. Physical Education. Pergamon Press, London. 957-977. p.

Képzési szint: MKKR 8. szint

A doktori képzéshez kapcsolódó MKKR 8. szintű tanulási eredmények és kompetenciák összefoglalását a Doktori Iskola képzési terve tartalmazza.